

กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment; HIA)

สัจชัย สุทธิพันธุ์วิหาร

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สำหรับประเทศไทย ได้ตื่นตัวเรื่องผลกระทบต่อสุขภาพ และให้ความสำคัญกับการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment; HIA) ซึ่งเป็นเครื่องมือตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาที่ส่งเสริมสุขภาพที่ดีและลดปัจจัยกำหนดสุขภาพ โดยเน้นให้นำประเด็นเรื่องสุขภาพ มาพิจารณาร่วมกันกับประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างนโยบายสาธารณะ รวมทั้งยังสนับสนุนให้เกิดการปกป้องคุ้มครองสิทธิประชาชน สิทธิชุมชน และลดปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นอีกด้วย

โดยมีแนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ ไว้ในมาตรา 58 ดังนี้

“การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มี การศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและไม่ชักช้า”

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า หากมีการดำเนินการใด ที่อาจมีผลกระทบในด้านต่างๆ ข้างต้นแล้ว จะต้องมีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การศึกษาและประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environment and Health Impact Assessment; EHIA) ซึ่งเป็นการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA)
- 2) การจัดการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน
- 3) การมีสิทธิได้รับทราบข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล ก่อนการดำเนินการหรืออนุญาต

2. พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพ การให้ประชาชน ทั้งที่เป็นบุคคลและคณะบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ (HIA) นอกจากนี้ยังมีธรรมนูญสุขภาพ และประกาศคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ โดยได้บัญญัติไว้ในหมวดต่างๆ ดังนี้

2.1 สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพและ HIA

มาตรา 5 บุคคลมีสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ บุคคลมีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เกิดสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมตามวาระหนึ่ง

มาตรา 10 เมื่อมีกรณีที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเกิดขึ้น หน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว ต้องเปิดเผยข้อมูลนั้นและวิธีป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพ ให้ประชาชน ทราบและจัดหาข้อมูลให้โดยเร็ว การเปิดเผยข้อมูลตามวาระหนึ่งต้องไม่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลใด เป็นการเฉพาะ

มาตรา 11 บุคคลหรือคณะบุคคล มีสิทธิร้องขอให้มีการประเมินและมีสิทธิร่วม ในกระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจากนโยบายสาธารณะ

บุคคลหรือคณะบุคคล มีสิทธิได้รับรู้ข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อน การอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของตนหรือของชุมชน และแสดงความเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว

มาตรา 25(5) คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) มีหน้าที่และอำนาจกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการในการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับระบบสุขภาพ และผลกระทบต่อสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ

2.2 ประกาศคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

สำหรับแนวทางการทำ HIA นั้น คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ได้มีประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559 (ลงวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2559) โดยได้แบ่งระดับการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ออกเป็น 2 ระดับหลัก คือ

1) การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ในระดับ นโยบาย ซึ่งรวมถึงยุทธศาสตร์ และ แผนงานที่กำหนดไว้ในนโยบาย หรือกำหนดเอาไว้ในการตอบสนองต่อหลายนโยบาย ของหน่วยงานรัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่จัดการภารกิจตอบสนองต่อสาธารณะ เช่น

- การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ทางด้านสังคมและสุขภาพ
- การกำหนดนโยบายและ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาพลังงานของประเทศ
- การกำหนดนโยบายการค้าเสรีหรือการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศ
- การกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาการศึกษาศึกษา
- การจัดทำแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า
- การจัดทำแผนยุทธศาสตร์โครงข่ายการขนส่งคมนาคม

- การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ เมืองแร่
- การจัดทำและปรับปรุงผังเมืองที่อาจนำมา ซึ่งโครงการหรือกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงในอนาคต

- การวางแผนเพื่อดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดในพื้นที่ที่มีคุณค่าทางการอนุรักษ์ เช่น พื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 พื้นที่ที่มีความเปราะบางทางด้านระบบนิเวศ พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติและระดับนานาชาติ

- การจัดทำแผนภูมิภาค (เช่น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับภาค)
- การกำหนดนโยบาย และหรือการวางแผนการเพาะปลูก การเพาะเลี้ยงสิ่งมีชีวิตที่ดัดแปลงพันธุกรรม การวางแผน การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- การกำหนดนโยบายและหรือการวางแผนทำการเกษตรขนาดใหญ่ เป็นต้น

2) การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ในระดับโครงการ กิจกรรม ซึ่งดำเนินงาน โดยหน่วยงานของรัฐ ท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในระดับชุมชนท้องถิ่น ใน 2 ลักษณะ ได้แก่

2.1) การประยุกต์ใช้ภายใต้กฎระเบียบหรือกฎหมายที่กำหนดให้ มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ หรือใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ของโครงการ หรือกิจกรรมก่อนดำเนินการ ซึ่งการประยุกต์ใช้ดังกล่าว มักจะมีการออกข้อกำหนดตามกฎหมายนั้นๆ เป็นการเฉพาะ เช่น

- โครงการหรือกิจกรรมที่มีประเภทและขนาดตามประกาศโครงการหรือกิจกรรมที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การประเมินผลกระทบของกฎระเบียบก่อนการบังคับใช้ (Regulatory Impact Assessment: RIA)
- การจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP) หรือประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice: COP) ของหน่วยงานองค์กรต่างๆ เป็นต้น

2.2) การประยุกต์ใช้กับโครงการหรือกิจกรรมอื่นใด ที่ ไม่มีกฎหมายใดกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพก่อนดำเนินการ เช่น

- การพัฒนาระบบบริการสุขภาพระดับเขต
- การพัฒนาคุณภาพระบบบริการปฐมภูมิและระบบสุขภาพระดับอำเภอ
- โรงไฟฟ้าขนาดต่ำกว่า 10 เมกะวัตต์
- สถานประกอบการคอนกรีตสำเร็จรูป
- อุตสาหกรรมการผลิตผสมปูน
- การเพาะปลูก หรือทำการเกษตรในพื้นที่ขนาดใหญ่
- โครงการบริหารจัดการน้ำ เป็นต้น

การใช้สิทธิขอให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ

นอกจากนี้ หากประชาชนมีความห่วงกังวลว่า นโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม ตามนโยบายใดซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของตนเองและสาธารณสุข ประชาชนยังมีสิทธิใน การร้องขอให้และมีสิทธิเข้าร่วมในกระบวนการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ตามมาตรา 11 ของพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 โดยผ่านทางคณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ได้อีกด้วย

2.3 ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559

คือ กรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพของประเทศ เป็นเสมือนพิมพ์เขียวที่ภาคส่วนต่างๆ มาร่วมกันกำหนดภาพอนาคตที่พึงประสงค์ของระบบสุขภาพ ทุกหน่วยงาน องค์กร รวมถึงชุมชน ท้องถิ่นจึงสามารถนำใช้อ้างอิงประกอบการจัดทำแผนนโยบาย รวมถึงกติการ่วมของชุมชนได้

ธรรมนูญฯ นี้ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ โดยให้นำกระบวนการ HIA ที่ใช้ข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างรอบคอบ รอบด้านและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม มาใช้ในการป้องกันควบคุมโรค และปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการใช้กระบวนการดังกล่าวด้วย

2.4 คณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ (HIA Commission)

คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (คสช.) ได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้วยสุขภาพ” (HIA Commission) ซึ่งในปี พ.ศ.2559 คสช.ได้แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เป็นชุดที่ 2 แล้ว โดยมีหน้าที่ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบ กลไก หลักเกณฑ์และวิธีการทำ HIA โดยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการทำ HIA ที่ คสช.กำหนด
- 3) ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน HIA สำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสม ครอบคลุมทั้งภาคประชาชน ภาควิชาการ ภาคเอกชน บริษัท ที่ปรึกษา และภาคราชการ รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานตามแผน
- 4) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการความรู้ การวิจัยและพัฒนา เพื่อวางระบบฐานข้อมูลและสร้างองค์ความรู้สำหรับ HIA ของประเทศไทย
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการสื่อสารทางสังคม
- 6) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินงานที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น
- 7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติมอบหมาย

3. พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

ในการดำเนินโครงการต่างๆ โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Impact Assessment (EIA) ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งปัจจุบัน (24 เมษายน 2560) ทางกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ออกประกาศประเภทและขนาดโครงการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA รวมจำนวน 36 ประเภทโครงการ

ต่อมาภายหลังจากที่รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้มีการทำ EIA ควบคู่กับการทำ HIA ทางกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการประกาศเกี่ยวกับการทำ HIA ร่วมกับ EIA ซึ่งเรียกว่า การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ดังนี้

3.1 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภท ขนาด และวิธีปฏิบัติ สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ที่สำนักงานการ รัฏฐวิสาหกิจ หรือเอกชน จะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 1 และ 2) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558 จนถึงปัจจุบัน (24 เมษายน 2560) ได้กำหนดให้ 12 ประเภทและขนาดโครงการ ต้องจัดทำรายงาน EHIA ดังต่อไปนี้

ตารางแสดง ประเภทและขนาดโครงการที่ต้องทำรายงาน EHIA

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาดโครงการ
1.	การถมทะเล หรือทะเลสาบ นอกแนวเขตชายฝั่งเดิม ยกเว้นการถมทะเลที่เป็นการฟื้นฟูสภาพชายหาด	ตั้งแต่ 300 ไร่ขึ้นไป
2.	การทำเหมืองแร่ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่	
2.1	เหมืองแร่ใต้ดินเฉพาะที่ออกแบบให้โครงสร้างมีการยุบตัวภายหลังการทำเหมือง โดยไม่มีค้ำยันและไม่มี การใส่ค้ำยันวัสดุทดแทนเพื่อป้องกันการยุบตัว	ทุกขนาด
2.2	เหมืองแร่ตะกั่ว เหมืองแร่สังกะสี หรือเหมืองแร่โลหะ อื่นที่ใช้ไซยาไนด์ หรือปรอท หรือตะกั่วไนเตรตใน กระบวนการผลิต หรือเหมืองแร่โลหะอื่นที่มีอาร์เซน ไฟไรต์ (arsenopyrite) เป็นแร่ประกอบ (associated mineral)	ทุกขนาด
2.3	เหมืองแร่ถ่านหิน เฉพาะที่มีการลำเลียงแร่ถ่านหินออก นอกพื้นที่โครงการด้วยรถยนต์	ขนาดตั้งแต่ 200,000 ตัน/เดือน หรือ ตั้งแต่ 2,400,000 ตัน/ปี ขึ้นไป
2.4	เหมืองแร่ในทะเล	ทุกขนาด
3.	นิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับ นิคมอุตสาหกรรม ดังต่อไปนี้	
3.1	นิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่มีลักษณะ เช่นเดียวกับนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีตาม 4 หรืออุตสาหกรรมถลุงแร่ เหล็กตาม 5.1 หรือ 5.2แล้วแต่กรณีมากกว่า 1 โรงงาน ขึ้นไป	ทุกขนาด
3.2	นิคมอุตสาหกรรม หรือโครงการที่มีลักษณะเช่นเดียวกับ นิคมอุตสาหกรรมที่มีการขยายพื้นที่เพื่อรองรับ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีตาม 4 หรืออุตสาหกรรมถลุงแร่ เหล็ก ตามลำดับ 5.1 หรือ 5.2	ทุกขนาด
4.	อุตสาหกรรมปิโตรเคมี ดังต่อไปนี้	
4.1	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นต้น (upstream petrochemical industry)	ทุกขนาด หรือที่มีการขยายกำลังการผลิต ตั้งแต่ร้อยละ 35 ของกำลังการผลิตเดิมขึ้นไป

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาดโครงการ
4.2	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีขั้นกลาง (intermediate petrochemical industry) ดังต่อไปนี้	
4.2.1	ที่ผลิตสารเคมีหรือใช้วัตถุดิบที่เป็นสารเคมีซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1	ขนาดกำลังการผลิต 100 ตัน/วัน ขึ้นไป หรือที่มีการขยายขนาดกำลังการผลิตรวมกันแล้วมากกว่า 100 ตัน/วัน ขึ้นไป
4.2.2	ที่ผลิตสารเคมีหรือใช้วัตถุดิบที่เป็นสารเคมีซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 2A	ขนาดกำลังการผลิต 700 ตัน/วัน ขึ้นไป หรือที่มีการขยายขนาดกำลังการผลิตรวมกันแล้วมากกว่า 700 ตัน/วัน ขึ้นไป
5.	อุตสาหกรรมถลุงแร่หรือหลอมโลหะ ดังต่อไปนี้	
5.1	อุตสาหกรรมถลุงแร่เหล็ก	ที่มีปริมาณแร่ป้อน (input) เข้าสู่กระบวนการผลิต ตั้งแต่ 5,000 ตัน/วัน ขึ้นไป หรือที่มีปริมาณแร่ป้อน (input) เข้าสู่กระบวนการผลิตรวมกันตั้งแต่ 5,000 ตัน/วัน ขึ้นไป
5.2	อุตสาหกรรมถลุงแร่เหล็ก ที่มีการผลิตถ่าน coke หรือที่มีกระบวนการ sintering	ทุกขนาด
5.3	อุตสาหกรรมถลุงแร่ทองแดง ทองคำ หรือสังกะสี	ที่มีปริมาณแร่ป้อน (input) เข้าสู่กระบวนการผลิตตั้งแต่ 1,000 ตัน/วัน ขึ้นไป หรือที่มีปริมาณแร่ป้อน (input) เข้าสู่กระบวนการผลิตรวมกันตั้งแต่ 1,000 ตัน/วัน ขึ้นไป
5.4	อุตสาหกรรมถลุงแร่ตะกั่ว	ทุกขนาด
5.5	อุตสาหกรรมหลอมโลหะ (ยกเว้นเหล็กและอะลูมิเนียม)	ขนาดกำลังการผลิต (output) ตั้งแต่ 50 ตัน/วัน ขึ้นไป หรือมีกำลังการผลิตรวมกันตั้งแต่ 50 ตัน/วัน ขึ้นไป
5.6	อุตสาหกรรมหลอมตะกั่ว	ขนาดกำลังการผลิต (output) ตั้งแต่ 10 ตัน/วัน ขึ้นไป หรือมีกำลังการผลิตรวมกันตั้งแต่ 10 ตัน/วัน ขึ้นไป
6.	การผลิตกำจัดหรือปรับแต่งสารกัมมันตรังสี	ทุกขนาด
7.	โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมหรือโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการฝังกลบสิ่งปฏิกูล หรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่มีการเผาหรือฝังกลบของเสียอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ยกเว้นการเผาในหม้อเผาซิเมนต์ที่ใช้ของเสียอันตรายเป็นเชื้อเพลิงทดแทนหรือใช้เป็นเชื้อเพลิงเสริม	ทุกขนาด

ลำดับ	ประเภทโครงการหรือกิจการ	ขนาดโครงการ
8.	โครงการระบบขนส่งทางอากาศ	ที่มีการก่อสร้างขยาย หรือเพิ่มทางวิ่งของอากาศยาน ตั้งแต่ 3,000 เมตรขึ้นไป
9.	ท่าเทียบเรือ	1) ที่มีความยาวหน้าท่า (berth length) ตั้งแต่ 300 เมตรขึ้นไป หรือมีพื้นที่ท่าเทียบเรือตั้งแต่ 30,000 ตารางเมตร ขึ้นไป ยกเว้นท่าเทียบเรือโดยสาร หรือท่าเทียบเรือเรือสินค้าเพื่อการอุปโภคและบริโภคหรือท่าเทียบเรือสำราญและกีฬา 2) ที่มีการขุดลอกร่องน้ำ ตั้งแต่ 100,000 ตารางเมตร ขึ้นไปยกเว้นท่าเทียบเรือโดยสาร หรือท่าเทียบเรือสินค้าเพื่อการอุปโภคและบริโภคหรือท่าเทียบเรือสำราญและกีฬา 3) ที่มีการขนถ่ายวัตถุอันตรายหรือกากของเสียอันตรายซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งกลุ่ม 1 มีปริมาณรวมกัน ตั้งแต่ 25,000 ตัน/เดือนขึ้นไปหรือมีปริมาณรวมกันทั้งปี ตั้งแต่ 250,000 ตัน/ปีขึ้นไป
10.	เขื่อนเก็บกักน้ำหรืออ่างเก็บน้ำ	1) ที่มีปริมาตรเก็บกักน้ำตั้งแต่ 100 ล้านลูกบาศก์เมตร ขึ้นไป หรือ 2) ที่มีพื้นที่เก็บกักน้ำตั้งแต่ 15 ตารางกิโลเมตรขึ้นไป
11.	โรงไฟฟ้าพลังความร้อน ดังต่อไปนี้	
11.1	โรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง	ขนาดกำลังผลิต กระแสไฟฟ้ารวม ตั้งแต่ 100 เมกกะวัตต์ ขึ้นไป
11.2	โรงไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงชีวมวล	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวม ตั้งแต่ 150 เมกกะวัตต์ ขึ้นไป
11.3	โรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงซึ่งเป็นระบบพลังความร้อนร่วมชนิด combined cycle หรือ cogeneration	ขนาดกำลังผลิตกระแสไฟฟ้ารวม ตั้งแต่ 3,000 เมกกะวัตต์ ขึ้นไป
11.4	โรงไฟฟ้านิวเคลียร์	ทุกขนาด
12.	อุตสาหกรรมผลิตถ่านโค้ก	ทุกขนาด

หมายเหตุ : 1) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ.2553 ได้กำหนดให้ประเภทและขนาดโครงการที่ 1-11 ต้องจัดทำรายงาน EHIA

2) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2553 ได้แก้ไขประเภทโครงการของโรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวม และแก้ไขขนาดของโครงการทำเทียบเรือ

3) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558 ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ.2558 ได้เพิ่มเติมประเภทและขนาดโครงการที่ 12 ให้ต้องจัดทำรายงาน EHIA

3.2 ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ (ประกาศ ณ วันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ.2552) โดยมีทั้งหมด 4 ขั้นตอน (ก.-ง.) ดังนี้

ก. แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

ข. แนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

ค. แนวทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

ง. กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียของหน่วยงานอนุมัติหรือหน่วยงานอนุญาต

โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ก. แนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพประกอบด้วย

1. สารสำคัญ

1.1 รายงานฉบับย่อ ต้องประกอบด้วยสารสำคัญดังนี้

1.1.1 รายละเอียดของโครงการหรือกิจการพร้อมกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ที่ตั้งของโครงการหรือกิจการโดยมีภาพและแผนที่ที่ตั้งโครงการหรือกิจการ รวมทั้งแผนที่แสดงองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการตามมาตราส่วน 1:50,000หรือมาตราส่วนอื่นที่เหมาะสม

1.1.3 ทางเลือกที่ตั้งโครงการหรือกิจการและวิธีการดำเนินการโครงการหรือกิจการพร้อมเหตุผลและข้อพิจารณาในการตัดสินใจเลือกแนวทางที่เสนอ

1.1.4 รายงานการแสดงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามแบบ สผร. 1

1.1.5 สรุปผลกระทบที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ พร้อมระบุเหตุผลหรือหลักเกณฑ์ประกอบข้อสรุปดังกล่าว

1.2 รายงานหลัก ต้องประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

1.2.1 บทนำ : กล่าวถึงที่มาวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจการเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินโครงการหรือกิจการวัตถุประสงค์การจัดทำรายงานขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา

1.2.2 ที่ตั้งของโครงการหรือกิจการ : โดยมีภาพและแผนที่ตั้งโครงการหรือกิจการรวมทั้งแผนที่แสดงองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการหรือกิจการมาตราส่วน 1: 50,000 หรือมาตราส่วนอื่นที่เหมาะสม

1.2.3 รายละเอียดของโครงการหรือกิจการ : ให้มีรายละเอียดที่สามารถแสดงภาพรวมได้ชัดเจน ได้แก่ ประเภทขนาดที่ตั้งโครงการหรือกิจการวิธีการดำเนินการโครงการหรือกิจการประกอบของโครงการหรือกิจการดังกล่าวตลอดจนแผนผังการใช้ที่ดินของโครงการหรือกิจการโดยแสดงทิศและมาตราส่วนที่เหมาะสม

1.2.4 สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน : ให้แสดงรายละเอียดพร้อมภาพถ่ายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ ชีวภาพ โดยจำแนกเป็นชนิดที่ฟื้นฟูได้และฟื้นฟูไม่ได้ รายละเอียดคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์และคุณค่าคุณภาพของชีวิต ตลอดจนสภาพปัญหาปัจจุบันบริเวณพื้นที่โครงการหรือกิจการพร้อมแสดงแผนที่สภาพแวดล้อมบริเวณโครงการหรือกิจการสภาพปัจจุบันด้านสังคมและสุขภาพของประชาชนบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจการการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบโครงการหรือกิจการตลอดจนบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

1.2.5 การประเมินทางเลือกในการดำเนินการและการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจการ

(1) ทางเลือกในการดำเนินโครงการหรือกิจการ : ในรายงาน EHIA จะต้องเสนอทางเลือกโดยอาจเป็นทั้งทางเลือกเกี่ยวกับสถานที่ตั้งหรือวิธีดำเนินการของโครงการหรือกิจการ ทั้งนี้ทางเลือกที่เสนอทุกทางเลือกจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีเหตุผลว่าบรรลุเป้าหมายและความจำเป็นในการมีหรือไม่มีโครงการหรือกิจการอย่างไร มีมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบในทุกทางเลือกและจะต้องระบุทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะดำเนินโครงการหรือกิจการโดยจะต้องคำนึงถึงข้อมูลด้านสุขภาพและสังคมของประชาชนบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว พร้อมแสดงผลและความจำเป็นประกอบ

(2) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม : ให้ประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจการทั้งที่เป็นผลกระทบโดยตรงและผลกระทบทางอ้อมต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและคุณค่าต่างๆ ตาม 1.2.4 พร้อมทั้งแยกประเภททรัพยากรธรรมชาติเป็นชนิดที่สามารถฟื้นฟูได้และฟื้นฟูไม่ได้ รวมทั้งให้ประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทุกทางเลือกของโครงการหรือกิจการเปรียบเทียบกันโดยการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพให้ดำเนินการตามข้อ ข. และการจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียให้ดำเนินการตามข้อ ค . ทั้งนี้ให้ระบุผลกระทบที่อาจมีผลต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ให้ระบุเหตุผลหรือหลักเกณฑ์ประกอบการประเมินดังกล่าวด้วย

1.2.6 มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการชดเชย : ให้อธิบายรายละเอียดในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่เกิดขึ้นตาม 1.2.5 และในกรณีที่มีความเสียหายไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ให้เสนอแผนการชดเชยความเสียหายดังกล่าวด้วยโดยในมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการชดเชยต้องคำนึงถึงมาตรการป้องกันและแก้ไขด้านสุขภาพและสังคมด้วย

1.2.7 มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม :ให้เสนอมาตรการและแผนการดำเนินการในการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมทางวิชาการและการปฏิบัติการซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลภายหลังการดำเนินโครงการหรือกิจการ โดยในมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมต้องผนวกเรื่องมาตรการติดตามตรวจสอบด้านสุขภาพและสังคมด้วย

1.2.8 ตารางสรุปผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่สำคัญพร้อมด้วยมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบดังกล่าว

2. เอกสารหลักฐานที่ต้องนำเสนอ

- 2.1 รายงานหลักจำนวนไม่น้อยกว่า 15 ฉบับ
- 2.2 รายงานย่อยจำนวนไม่น้อยกว่า 15 ฉบับ
- 2.3 ปกหน้าและปกในของรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามแบบ สผร.2
- 2.4 หนังสือรับรองการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามแบบ สผร.3
- 2.5 สำเนาใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 2.6 บัญชีรายชื่อผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามแบบ สผร.5
- 2.7 แบบแสดงรายละเอียดการเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามแบบ สผร.6

ข. แนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

การประเมินผลกระทบทางสุขภาพจากโครงการหรือกิจการดังกล่าวข้างต้นให้ปฏิบัติตามแนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ฉบับเดือนธันวาคม 2552 ที่จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือที่มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้เพิ่มขึ้นตอน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและภาคส่วนต่างๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอประเด็นห่วงกังวลและแนวทางในการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพและเพื่อให้การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพเป็นไปอย่างครบถ้วนรอบด้านให้มากที่สุดให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจการหรือผู้ขออนุมัติอนุญาตให้ดำเนินโครงการหรือกิจการจัดเวทีกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพโดยสาธารณะและจัดส่งรายงานการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพดังกล่าวต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ ทั้งนี้การจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจะต้องดำเนินการตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นตามที่กำหนดไว้ในเอกสารท้ายประกาศ ค.1

2. ในการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพจะต้องมีการศึกษาครอบคลุมปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

2.1 การเปลี่ยนแปลงสภาพและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรที่ดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรประมง ทรัพยากรป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรแร่ธาตุ ทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ และระบบนิเวศ

2.2 การผลิตขนส่งและการจัดเก็บวัตถุดิบอันตราย โดยจะต้องแจ้งประเภทปริมาณและวิธีดำเนินการของวัตถุดิบอันตรายทุกชนิด

2.3 การกำเนิดและการปล่อยของเสียและสิ่งคุกคามสุขภาพ จากการก่อสร้างจากระบวนการผลิตและกระบวนการอื่นใดไม่ว่าจะเป็นขยะ กากของเสีย กากของเสียอันตราย น้ำเสีย ขยะติดเชื้อ ความร้อน มลสารทางอากาศ ฝุ่น แสง เสียง กลิ่น การสั่นสะเทือนและกัมมันตภาพรังสี

2.4 การสัมผัสสัมผัสต่อมลพิษและสิ่งคุกคามสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางการสัมผัสเข้าสู่ร่างกาย เช่น โดยการหายใจ การรับประทาน การสัมผัสทางผิวหนัง เป็นต้น การสัมผัสสัมผัสของคนงานหรือผู้ปฏิบัติงาน ในโครงการหรือกิจการการสัมผัสสัมผัสของประชาชนโดยรอบโครงการหรือกิจการ เป็นต้น

2.5 การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่ออาชีพการจ้างงานและสภาพการทำงานในท้องถิ่น ทั้งทางบวกและทางลบเช่นความเสี่ยงและอุบัติเหตุจากการทำงานการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศทรัพยากรและห่วงโซ่อุปทานของสินค้าและบริการที่เป็นฐานการดำรงชีวิตหลักของประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในพื้นที่

2.6 การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของประชาชนและชุมชน ทั้งความสัมพันธ์ภายในชุมชนและภายนอกชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอพยพของประชาชนและแรงงาน การเพิ่ม /ลดพื้นที่สาธารณะของชุมชนและความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการดังกล่าว

2.7 การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ที่มีความสำคัญหรือเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรม เช่น ศาสนสถาน สถานที่ที่ประชาชนสักการะบูชา หรือสถานที่ประกอบพิธีกรรมของชุมชนท้องถิ่น พื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณสถานสำคัญ

2.8 ผลกระทบที่เฉพาะเจาะจง หรือมีความรุนแรงเป็นพิเศษต่อประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่มีความเปราะบาง เช่น เด็ก ผู้พิการ ผู้สูงอายุ พ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว ชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

2.9 ทรัพยากรและความพร้อมของภาคสาธารณสุข ทั้งในแง่ของการสร้างเสริมการป้องกันการรักษาและการฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนที่อาจเกี่ยวเนื่องกับโครงการหรือกิจการ รวมถึงความพร้อมของข้อมูลสถานะสุขภาพในพื้นที่ก่อนมีการดำเนินการการจัดระบบฐานข้อมูล เพื่อติดตามผลกระทบขีดความสามารถการสำรวจโรคและการรับมือกับอุบัติภัยและภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

3. เพื่อให้รายงานการประเมินผลกระทบทางสุขภาพเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการอนุมัติหรืออนุญาตจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็น เพื่อทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ โดยสาธารณะและจัดส่งรายงานสรุปความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและสาธารณชน พร้อมทั้งความเห็นและคำชี้แจงให้แก่คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยหลักเกณฑ์ในการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้เป็นไปตามแนวทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียที่กำหนดไว้ในเอกสารท้ายประกาศ ค.3

ค. แนวทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ

แนวทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มี 3 ขั้นตอน คือ

ค1. การกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Public Scoping)

ค2. การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Assessment)

ค3. การทบทวนร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Public Review)

โดยแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ค.1 กระบวนการรับฟังความคิดเห็น ในการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Public Scoping)

1. ให้องค์กรเจ้าของโครงการหรือกิจการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น เพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการนำเสนอประเด็นห่วงกังวล และแนวทางในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและ เพื่อให้การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพเป็นไปอย่างครบถ้วน

2. การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ต้องแจ้งล่วงหน้าให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติและสาธารณสุข ทราบไม่น้อยกว่า 1 เดือน โดยแจ้งให้สาธารณสุข ทราบผ่านทางช่องทางการสื่อสารสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง เพื่อให้หน่วยงานและสาธารณสุขที่สนใจสามารถเตรียมตัวเข้าร่วมได้อย่างทั่วถึง

2.2 ต้องเปิดเผยเอกสารโครงการ โดยระบุถึงความเป็นมาความจำเป็นแหล่งเงินทุน กระบวนการและแนวทางในการดำเนินโครงการ รวมถึงนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และร่างข้อเสนอการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณสุข พิจารณาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วันก่อนการจัดเวทีผ่าน ทางช่องทางการสื่อสารสาธารณะไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง

2.3 จัดระบบการลงทะเบียนเพื่อให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความประสงค์ที่จะให้ความเห็นในการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพสามารถลงทะเบียนล่วงหน้าได้โดยสะดวก

2.4 การจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียต้องจัดช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณสุขได้นำเสนอประเด็นห่วงกังวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องและนำเสนอแนวทางในการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง และไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาในการจัดเวทีทั้งหมด

2.5 ภายหลังจากจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นฯ จะต้องเปิดช่องทางในการรับฟังความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 15 วันโดยต้องมีช่องทางอย่างน้อย 2 ช่องทาง

3. ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจการหรือผู้ขออนุมัติอนุญาตให้ดำเนินโครงการหรือกิจการจัดทำรายงานสรุปความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน พร้อมทั้งคำชี้แจงและนำเสนอขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อการดำเนินการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ โดยส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อทราบและส่งให้สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชนต่อไป

ค.2 กระบวนการรับฟังความคิดเห็น ในขั้นตอนการประเมินและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Assessment)

ในขั้นตอนการประเมินและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพให้เจ้าของโครงการหรือผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ดำเนินการตามแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนและการประเมินผลกระทบทางสังคม

ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างรอบด้านโดยเจ้าของโครงการหรือผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ให้ผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ทำการเปิดเผยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับโครงการหรือกิจการที่กำลังดำเนินการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ โดยจะต้องมีข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับประเภทขนาดกำลังการผลิตและขนาดพื้นที่ของโครงการหรือกิจการข้อมูลเกี่ยวกับมลพิษในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งน้ำหรือที่ดินสาธารณะที่จะใช้เป็นสถานที่รองรับน้ำทิ้งหรือของเสียจากโครงการหรือกิจการ (ถ้ามี) รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ

1.2 แนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพและมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (ถ้ามี)

1.3 ระยะเวลาที่คาดว่าจะสามารถเริ่มดำเนินโครงการหรือกิจการ

1.4 ชื่อเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานที่มีอำนาจในการอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมายหมายเลขโทรศัพท์และสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลเพิ่มเติม

1.5 วันเวลาและสถานที่ที่จะมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย

1.6 ป้ายแสดงข้อมูลตาม 1.1–1.5 จะต้องมีสถานที่ตั้งและขนาดที่ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงและอ่านข้อมูลได้โดยสะดวก

2. ในการสำรวจและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียให้ผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ แสดงชื่อโครงการหรือกิจการวัตถุประสงค์เป้าหมายและประเด็นที่จะมีการ

สำรวจหรือรับฟังความคิดเห็นของประชาชนฯ ให้ชัดเจนโดยประเด็นที่จะสำรวจแต่ละประเด็นจะต้องสอดคล้องกับรายละเอียดของโครงการหรือกิจการนั้นๆ ด้วย

3. ในการสำรวจและรับฟังความคิดเห็นฯ ควรให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการศึกษาทำความเข้าใจถึงวิถีชีวิตและสภาพแวดล้อมของชุมชนในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากการดำเนินโครงการหรือกิจการดังกล่าว

4. ในการสำรวจและรับฟังความคิดเห็นของผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ อาจทำได้โดยวิธีดังต่อไปนี้

4.1 การสัมภาษณ์รายบุคคล

4.2 การแสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์โทรศัพท์โทรสารระบบเครือข่ายสารสนเทศหรือทางอื่น

4.3 การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อ

หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโครงการ

4.4 การสนทนากลุ่มย่อย

4.5 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.6 การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

5. เมื่อผู้จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียแล้วจะต้องสรุปผลการสำรวจความคิดเห็นทั้งในด้านบวกและในด้านลบภายใน 15 วันนับแต่วันที่ดำเนินการสำรวจความเห็นเสร็จสิ้น โดยให้แสดงรายงานไว้ยังที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสถานบริการสุขภาพของรัฐในพื้นที่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการหรือกิจการในจุดที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียเข้าถึงและพบเห็นได้โดยง่าย ทั้งนี้จะต้องแสดงรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ในสถานที่ดังกล่าวข้างต้นไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน

ค.3 กระบวนการรับฟังความคิดเห็น ในขั้นตอนการทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Public Review)

1. ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจการจัดเวทีทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ รวมถึงนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมต่อร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ดังกล่าว

2. การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นฯ เพื่อทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ จะต้องดำเนินการตามขั้นตอน

2.1 ต้องแจ้งล่วงหน้าให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติและสาธารณสุขรับทราบ ไม่น้อยกว่า 1 เดือน โดยในส่วนของสาธารณสุขให้ผ่านทางช่องทางการสื่อสารสาธารณะไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง

2.2 ต้องเปิดเผยร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนพิจารณาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนการจัดเวทีผ่านทางช่องทางการสื่อสารสาธารณะไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง

2.3 การจัดเวทีการทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ต้องจัดช่วงเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้นำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมต่อร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ ดังกล่าว ไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง และไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของเวลาในการจัดเวทีทั้งหมด

2.4 ภายหลังจากการจัดเวทีการทบทวนร่างรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมฯ จะต้องเปิดช่องทางในการรับฟังความคิดเห็น อย่างน้อย 2 ช่องทางอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 15 วัน

3. ให้นำหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจการจัดทำรายงานสรุปความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียพร้อมทั้งความเห็นและคำชี้แจงของหน่วยงานเจ้าของโครงการ หน่วยงานอนุมัติหน่วยงานอนุญาตหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องพร้อมส่งให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อทราบและส่งให้สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชนต่อไป

ง. กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียของหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต

1. ให้นำหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติหรืออนุญาต ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า 2 คน แต่ไม่เกิน 4 คน ประธานกรรมการและกรรมการ ต้องไม่มีส่วนได้เสียกับโครงการหรือกิจการในเรื่องนั้น และกรรมการอย่างน้อยหนึ่งในสามให้แต่งตั้งจากผู้ที่มีได้เป็นข้าราชการสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

2. ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการหรือกิจการที่จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นฯ ดังกล่าว

2.2 กำหนดกระบวนการวิธีการสถานที่และเวลาในการรับฟังความคิดเห็นฯ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3 ลงประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 1 ฉบับ ที่มีการอ่านแพร่หลายทั่วไปโดยเฉพาะในพื้นที่การก่อสร้างโครงการและเขตใกล้เคียงเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 วัน เพื่อให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียที่ประสงค์จะเสนอความคิดเห็นมาลงทะเบียนไว้กับคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นฯ ก่อนวันที่รับฟังความคิดเห็นดังกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน และจะต้องมีระยะเวลาในการเปิดรับลงทะเบียนไม่น้อยกว่า 5 วัน

2.4 แจ้งให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียที่ได้ลงทะเบียนไว้แล้วทราบถึงวันที่จะรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวโดยระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นฯ นั้นจะต้องมีเวลาไม่น้อยกว่า 15 วัน

2.5 ปิดประกาศเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจการดังกล่าวโดยเปิดเผย ณ สำนักงานของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการอนุมัติหรืออนุญาตโครงการหรือกิจการนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โครงการหรือกิจการนั้นตั้งอยู่และบนเว็บไซต์ของหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นฯ โดยทั้งนี้จะต้องดำเนินการล่วงหน้าก่อนเริ่มกระบวนการรับฟังความคิดเห็นฯ ดังกล่าวไม่น้อยกว่า 15 วันให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นฯ คำนึงถึงข้อโต้แย้งของทุกฝ่ายตลอดจนผลกระทบในด้านต่างๆ และ

ให้ดำเนินการด้วยความยืดหยุ่นสุจริตและเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประกอบการตัดสินใจของหน่วยงาน อนุมัติหรือหน่วยงานอนุญาตที่ชัดเจนและถูกต้องตามหลักวิชาการและสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

3. เมื่อคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นฯ ได้รับฟังความคิดเห็นเสร็จแล้วให้ทำรายงานการรับฟังความคิดเห็นฯ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

3.1 รายชื่อกรรมการประชาชนผู้มีส่วนได้เสียที่ลงทะเบียนและเข้าร่วมการประชุม

3.2 ข้อเท็จจริงโดยสรุปเกี่ยวกับกระบวนการวิธีการวันเวลาและสถานที่ที่รับฟังความคิดเห็น

3.3 บันทึกความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร

3.4 ประมวลผลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นฯ ในด้านความเหมาะสมผลกระทบทางเลือกอื่น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

4. ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นฯ เสนอรายงานตามข้อ 3 พร้อมทั้งคำชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอต่อหน่วยงานของรัฐที่แต่งตั้งภายใน 15 วันนับจากกระบวนการรับฟังความคิดเห็นฯ สิ้นสุดลง และให้ถือเป็นเอกสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะและเผยแพร่บนเว็บไซต์ด้วย

5. หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติหรืออนุญาตจะต้องนำความคิดเห็นที่ได้รับจากประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียพร้อมทั้งคำชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจพร้อมทั้งให้คำชี้แจงเหตุผลในการตัดสินใจในโครงการหรือกิจการดังกล่าวในแต่ละประเด็นเป็นลายลักษณ์อักษรและเผยแพร่คำชี้แจงเหตุผลดังกล่าวต่อสาธารณะและเผยแพร่บนเว็บไซต์ด้วยแบบ สพร. 1

4. กฎหมาย แผน และมติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ HIA

4.1 แผนหลักสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ปีงบประมาณ พ.ศ.2560-2564 โดยมีแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ รวมทั้งได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการพัฒนาและสนับสนุนกลไกกระบวนการ HIA ในปี พ.ศ.2560 ดังนี้

1) มีคณะกรรมการพัฒนาระบบและกลไก HIA (HIA Commission) ที่มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ HIA ในสังคมไทย และมีแผนปฏิบัติการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง

2) หน่วยงานภาคีเชิงยุทธศาสตร์มีการดำเนินงานและหรือการประยุกต์ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการทำ HIA ที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559 จำนวน 2 หน่วยงาน

3) เกิดเครือข่ายความร่วมมือในระดับต่างๆ (ชุมชนท้องถิ่น /จังหวัด/ภูมิภาค/ระหว่างประเทศ) ที่มีข้อตกลง/ความร่วมมือในการขับเคลื่อนระบบและกลไก HIA ตามหลักเกณฑ์และวิธีการทำ HIA ที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559

4.2 แผนพัฒนาสุขภาพ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างระบบสุขภาพเชิงรุก ที่มุ่งสร้างเสริมให้คนไทยทุกช่วงวัยมีสุขภาพดี มีระบบการป้องกันโรคและปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ มีการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพที่มี มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี โดยมีมาตรการเพื่อพัฒนาระบบเพื่อจัดการกับปัจจัยที่กำหนดสุขภาพและมีระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพของประชาชนทุกช่วงวัย เพื่อพัฒนา นโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อสุขภาพ

4.3 **มติคณะรัฐมนตรี (กรม.)** เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2548 ตามข้อเสนอของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สป.) รับทราบข้อเสนอแนะ การพัฒนา HIA ทั้งในเชิงหลักการ กระบวนการ และเชิงองค์กรและกลไกการทำงาน และมอบหมายให้คณะกรรมการด้านสาธารณสุข (กสธ.) ดำเนินการต่อ

4.4 **สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย (สปท.)** ได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอให้มีการปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EHIA) ซึ่งครอบคลุมทั้งระบบ กลไก มาตรการ และระเบียบปฏิบัติ เพื่อการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติต่อไป

4.5 **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานการให้ความเห็นขององค์การอิสระในโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง พ.ศ. 2553** ซึ่งเป็นผลมาจากรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. 2550 ทำให้เกิดการจัดตั้ง “องค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ” (กอสส.) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนและผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ เพื่อทำหน้าที่ให้ความเห็นประกอบการดำเนินโครงการ แต่ภายหลังจากที่ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญฯ พ.ศ.2560 แล้วในมาตรา 58 ไม่ได้ระบุให้มี “องค์การอิสระ” แต่อย่างใด

4.6 **มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 5 พ.ศ.2555.** ซึ่งที่ประชุมได้มีมติว่าด้วย “การปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ” (EIA/EHIA) โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการปฏิรูปทั้งระบบ ได้แก่ หลักการและการมีส่วนร่วม กระบวนการจัดทำรายงาน กระบวนการพิจารณารายงาน และกระบวนการติดตามตรวจสอบและประเมินผล

4.7 **พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**ให้อำนาจ อปท.ในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้อยู่ดีมีสุข เพื่อให้มีนโยบายสาธารณะที่ดี

4.8 **กฎบัตรกรุงเทพเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ (Bangkok Charter 2005)** ที่ประชุมของประเทศต่างๆ ที่ได้เข้าร่วมประชุมส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 6 ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2548 ได้มีมติร่วมกันว่า การส่งเสริมสุขภาพเป็นบทบาทหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐทุกฝ่าย การกำหนดนโยบายสาธารณะ แผนงานใด ๆ ต้องคำนึงในเรื่องสุขภาพด้วย โดยใช้ HIA เป็นเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา. 2535. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. เล่ม 109 ตอนที่ 37. วันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2535.

ราชกิจจานุเบกษา. 2550. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พุทธศักราช 2550. เล่ม 124 ตอนที่ 16 ก. วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2550.

ราชกิจจานุเบกษา. 2560. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. วันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2560.

สัญญา สุติพันธ์วิหการ. 2557. กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA). เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง วิทยาการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ. วันที่ 10-14 พฤศจิกายน พ.ศ.2557 ณ สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สัจชัย สุทธิพันธ์วิหาร. 2558. การประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA) ภายใต้รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. ผลกระทบของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ. การประชุมวิชาการนานาชาติ ประจำปี 2558 ณ โรงแรมเอเชีย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ.

สัจชัย สุทธิพันธ์วิหาร. 2559. กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (HIA) ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฯ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ กฎระเบียบ ประกาศของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง วิทยาการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ. วันที่ 29 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม พ.ศ. 2559 ณ สถาบันการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2553. แนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ตุลาคม.

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. 2559. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559.

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ. 2559. รู้จักเข้าใจสาระในรัฐธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559.
